

واحد مراقبت و درمان

دستورالعمل دهانشویه

اهداف: پیشگیری از عفونت های دهانی، پیشگیری از پنومونی و عفونتهای تنفسی، رفع بوی بد دهان، برقراری آسایش بیمار

وسایل مورد نیاز

۱. حوله صورت
۲. رسیور
۳. لیوان حاوی محلول کلروهگزیدین
۴. ماده چرب کننده (برای چرب کردن لب)
۵. سرنگ ۱۰ سی سی
۶. ساکشن
۷. مسواک نرم
۸. خمیر دندان آنتی باکتریال
۹. سواپ یا آبسلانگ
۱۰. چراغ قوه
۱۱. کاتتر ساکشن
۱۲. سرم نرمال سالین

توجه: اولین بررسی دهان را در بدو پذیرش بیمار و سپس هر ۱۲ ساعت انجام دهید.

اقدامات:

۱. دست ها را بشوید و دستکش بپوشید
۲. در صورت هوشیاری بودن بیمار به بیمار توضیح دهید که میخواهید دهان او را تمیز کرده و مسواک بزنید
۳. ماسک بزنید و ترجیحا از عینک محافظ استفاده کنید
۴. دهان بیمار را به آرامی باز کرده و ضمن مشاهده لب ها، درون حفره دهان را با استفاده از چراغ قوه خوب بررسی کنید
۵. به هر گونه علائم مشکوک شامل: بو - دلمه - ضایعه - زخم - بافت قرمز و خونریزی دهنده توجه کرده و محل و ویژگی آن را ثبت و گزارش کنید.
۶. در بیماری که لوله تراشه ندارد، او را به پهلو بچرخانید و اگر ممکن نیست برای جلوگیری از آسپیراسیون سر بیمار را به پهلو بچرخانید.
۷. با یک مسواک بچه گانه نرم با کمی خمیردندان، به آرامی تمام سطوح خارجی و داخلی دندان ها و لثه ها را با حرکات چرخشی مسواک بزنید.

۸. پس از مسواک دندان ها ، تمام سطح زبان و کام را با حرکات عقب به جلو به آرامی مسواک بزنید .
۹. بعد از مسواک هر قسمت از دهان ، با سرنگ در همان قسمت سرم شستشوی نرمال سالین ریخته و با همان سرنگ آسپیره کنید .
۱۰. با استفاده از سرنگ یا توسط ساکشن ، تمام خمیر دندان را از دهان بیمار آسپیره کنید .
۱۱. دندان ها ، لثه ها ، زبان ، کام را هر ۱۲ ساعت یکبار مسواک بزنید .

در مورد بیماران دارای لوله تراشه:

- ✚ اگر بیمار دندان دارد و همکاری ندارد، برای جلوگیری از گاز گرفتن لوله تراشه باید در دهان بیمار (air way) با سایز مناسب قرار داده شود
- ✚ در بیمار دارای لوله تراشه با خواندن اعداد روی لوله توجه کنید که چند سانتی متر از لوله تراشه در دهان قرار دارد .
- ✚ در این بیمار باید هر بار قبل از مسواک زدن ساکشن عمیق حلق توسط پرستار انجام شود و از پر بودن کاف لوله تراشه اطمینان حاصل شود .

توجه : ساکشن حلق در موارد زیر باید حتما در اولویت قرار گیرد :

- قبل از خارج کردن لوله تراشه
- قبل از پر و خالی کردن کاف (که به منظو پیشگیری از نكروز راه هوایی انجام می شود)
- قبل از تعویض لوله تراشه

در مورد بیماران دارای ایروی (air way)

- در مورد بیمارانی که کاهش هوشیاری دارند و به علت فلج و عدم کنترل حرکت کافی عضلات دهان و یا اگر دهان را به سختی باز می کند و همکاری ندارد باید از **ایروی (air way)** استفاده کرد.
۱۲. اگر راه هوایی (air way) در دهان وجود دارد در انتهای کار آن را خارج نموده تمیز کنید ، بشویید و دوباره در دهان قرار دهید .
 ۱۳. در هر بار مسواک زدن دهان و حلق را ساکشن کنید .
 ۱۴. مقدار کمی از ژل مرطوب کننده را با انگشتان خود با استفاده از سواپ یا آبسلانگ که سر آن پنبه پیچیده شده روی تمام سطح مخاط دهان بمالید .
- نظافت دهان هر ۳ ساعت با کلرهگزیدین و سواپ انجام شود
- سپس ژل مرطوب کننده را هر ۳ ساعت در مخاط دهان و لب ها بمالید .

***** پس از اتمام اقدامات : کلیه اقدامات و مشاهدات را به پرستار گزارش و در پرونده بیمار ثبت شود .**

ابزار بررسی دهان BRUSHED

بررسی لثه ها ، مخاط دهان ، وضعیت انعقادی بیمار	Bleeding	خونریزی
بررسی لثه ها ، زبان ، خشکی دهان ، استئوماتیت آنتی بیوتیکی	Redness	قرمزی
بررسی اندازه زخم ، شکل زخم ف زخم هرپسی ، زخم آفتی	Ulceration	زخم
بررسی غلیظ بودن یا آبکی بودن بزاق ، زیاد بودن ، خشکی دهان	Saliva	بزاق
عدم وجود بوی بد ، ویژگی : بوی اسید - بوی تعفن	Halitosis	بوی بد دهان
بررسی از نظر ترک یا قرمزی گوشه و حاشیه دهان ، وجود لوله نای و باند و گازی که لوله با آن در اطراف دهان بسته شده ، کثیف بودن آن	External Factors	عوامل خارجی
بررسی از نظر وجود پلاک ها - پوسته های مشهود و مواد خارجی چسبیده به لوله تراشه و ایروی و وسایل تثیت کننده	Debris	پوسته ها
این ابزار در شناسایی علائم خطر بالینی در هنگام بررسی دهان کمک می کند		توضیحات

ابزار بررسی دهان Jenkins

وضعیت تغذیه		وضعیت راه هوایی		سن بیمار		شرایط دهان		قدرت جویدن	
۴	خوب	۴	طبیعی	۴	۱۵-۲۹	۴	خوب	۴	کامل
۳	متوسط	۳	دریافت اکسیژن	۳	۳۰-۴۹	۳	متوسط	۳	کمی مختل
۲	بد	۲	وجود لوله تراشه	۲	۵۰-۶۹	۲	بد	۲	خیلی محدود
۱	خیلی بد	۱	تنفس با دهان باز	۱	بالاتر از ۷۰	۱	خیلی بد	۱	بی حرکت
امتیاز ۱۵ و بالاتر			امتیاز ۱۴-۱۲			امتیاز کمتر از ۱۲			
مراقبت دهانی هر ۳ ساعت			مراقبت دهانی هر ۲ ساعت			مراقبت دهانی هر ۱ ساعت			
<p>اگر بیمار شرایط : دیابت - هموگلوبین پایین - نقص سیستم ایمنی - دریافت دوز بالای آنتی بیوتیک - دریافت استروئید ؛ داشته باشد یک نمره از کل نمرات وی کسر می گردد .</p>									